

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2017/1371,

annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017,

unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisessa ei ole kyse ainoastaan talousarviomäärärahojen hallinnoinnista, vaan se ulottuu kaikkiin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat kielteisesti tai uhkaavat vaikuttaa kielteisesti unionin varoihin tai jäsenvaltioiden varoihin, siinä määrin kuin näillä toimenpiteillä on merkitystä unionin politiikkojen kannalta.
- (2) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehdyssä yleissopimuksessa ⁽³⁾ ja sen 27 päivänä syyskuuta 1996 ⁽⁴⁾, 29 päivänä marraskuuta 1996 ⁽⁵⁾ ja 19 päivänä kesäkuuta 1997 ⁽⁶⁾ tehdyissä pöytäkirjoissa, jäljempänä 'yleissopimus', vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten torjunnan alalla. Jäsenvaltiot laativat yleissopimuksen, jossa todettiin, että unionin tuloihin ja menoihin vaikuttavat petokset eivät useinkaan rajoittuneet yksittäisiin maihin ja että niitä tekivät usein järjestäytyneet rikollisverkostot. Näin ollen jo yleissopimuksessa todettiin unionin taloudellisten etujen suojaamisen edellyttävän, että näitä etuja vahingoittavat petokselliset menettelyt voidaan saattaa syytetoimien piiriin. Samaan aikaan hyväksyttiin neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽⁷⁾. Tuossa asetuksessa vahvistetaan yleiset säännöt unionin oikeuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä koskevista yhtenäisistä tarkastuksista sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista ja samalla tämän alan alakohtaisiin sääntöihin viitaten yleissopimuksessa määritellyistä petoksellisista menettelyistä sekä jäsenvaltioiden rikosoikeuden ja rikosoikeudellisten menettelyjen soveltamisesta.
- (3) Unionin politiikkaa unionin taloudellisten etujen suojaamisen alalla on jo yhdenmukaistettu eri toimenpitein, muun muassa asetuksella (EY, Euratom) N:o 2988/95. Jotta voitaisiin varmistaa unionin politiikan täytäntöönpano tällä alalla, on olennaisen tärkeää edelleen lähentää jäsenvaltioiden rikosoikeutta täydentämällä hallinto- ja yksityisoikeuden mukaista unionin taloudellisten etujen suojelua kaikkein vakavimpien tällä alalla esiintyvien petoksiin liittyvien toimintatapojen osalta siten, että samalla vältetään epä johdonmukaisuudet näillä oikeudenoilla ja niiden välillä.
- (4) Unionin taloudellisten etujen suojaaminen edellyttää tämän direktiivin soveltamisalalla yhteistä petoksen määritelmää, jolla olisi katettava Euroopan unionin yleisen talousarvion, jäljempänä 'unionin talousarvio', tuloja,

⁽¹⁾ EUVL C 391, 18.12.2012, s. 134.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. huhtikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 25. huhtikuuta 2017 (EUVL C 184, 9.6.2017, s. 1). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 5. heinäkuuta 2017 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁴⁾ EYVL C 313, 23.10.1996, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL C 151, 20.5.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ EYVL C 221, 19.7.1997, s. 11.

⁽⁷⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

menoja ja varoja vahingoittavat petokset, mukaan lukien rahoitustoimet, kuten lainanotto- ja lainanantotoimet. Neuvoston direktiivillä 2006/112/EY⁽¹⁾ käyttöön otettuun yhteiseen arvonlisäveroa koskevaan järjestelmään, jäljempänä 'yhteinen alv-järjestelmä', kohdistuvien vakavien rikosten käsite koskee arvonlisäveropetosten kaikkein vakavimpia muotoja, erityisesti karusellipetoksia, missing traders -arvonlisäveropetoksia ja rikollisjärjestön puitteissa tehtyjä arvonlisäveropetoksia, jotka muodostavat vakavan uhkan yhteiselle alv-järjestelmälle ja näin ollen unionin talousarviolle. Yhteiseen alv-järjestelmään kohdistuvia rikoksia olisi pidettävä vakavina, jos ne ovat yhteydessä kahden tai useamman jäsenvaltion alueeseen, ovat seurausta petollisesta menettelystä, jossa nämä rikokset on tehty järjestelmällisesti tavoitteena saada perusteetonta hyötyä yhteisestä alv-järjestelmästä, ja jos rikoksista aiheutuva kokonaisvahinko on vähintään 10 000 000 euroa. Kokonaisvahingon käsite koskee arvioitua vahinkoa, joka aiheutuu koko petollisesta menettelystä sekä asianomaisten jäsenvaltioiden että unionin taloudellisille eduille; siihen eivät sisälly korot eivätkä seuraamukset. Tämän direktiivin avulla pyritään edistämään näiden rikollisuuden muotojen torjumista.

- (5) Kun komissio toteuttaa unionin talousarviota jaetun tai välillisen hallinnon kautta, se voi delegoida talousarvion toteuttamistehtäviä jäsenvaltioille tai antaa kyseisiä tehtäviä perussopimusten nojalla perustetuille elimille tai laitoksille taikka muille elimille tai henkilöille. Tällaisissa jaetun tai välillisen hallinnon tapauksissa unionin taloudellisten etujen olisi nautittava samantasoista suojelua kuin ne nauttivat komission suorassa hallinnossa.
- (6) Tässä direktiivissä hankintoihin liittyvillä menoilla tarkoitetaan kaikkia menoja, jotka liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012⁽²⁾ 101 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin hankintasopimuksiin.
- (7) Rahanpesun vastaista unionin oikeutta voidaan soveltaa täysimääräisesti rahanpesuun, jossa on kyse tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla rikoksilla saadusta omaisuudesta. Viittauksella kyseiseen oikeuteen olisi varmistettava, että tällä direktiivillä käyttöön otettua seuraamusjärjestelmää sovelletaan kaikkiin vakaviin rikoksiin, jotka kohdistuvat unionin taloudellisiin etuihin.
- (8) Korruptio on erityisen vakava unionin taloudellisiin etuihin kohdistuva uhka, joka voi monissa tapauksissa liittyä myös petokselliseen toimintaan. Koska kaikilla virkamiehillä on velvollisuus käyttää arviointia tai harkintaa puolueettomasti, lahjusten antamisen virkamiehen arviointiin tai harkintaan vaikuttamiseksi tai tällaisten lahjusten ottamisen tulisi kuulua korruption määritelmien piiriin riippumatta asianomaisen virkamiehen maassa sovellettavista tai asianomaiseen kansainväliseen järjestöön sovellettavista säädöksistä tai määräyksistä.
- (9) Unionin taloudellisiin etuihin voivat vaikuttaa kielteisesti virkamiehen, jonka tehtävänä on varojen tai omaisuuden hallinnointi – olipa kyse hänelle kuuluvasta vastuu- tai valvontatehtävästä – tietyt toimintatavat silloin, kun näiden toimintatapojen tarkoituksena on varojen tai omaisuuden väärinkäyttö muuhun kuin aiottuun tarkoitukseen ja kun unionin taloudellisille eduille aiheutuu vahinkoa. Tämän vuoksi olisi otettava käyttöön täsmällinen määritelmä rikoksille, jotka perustuvat tämäntyyppiseen toimintaan.
- (10) Passiiviseen korruptioon ja varojen väärinkäyttöön perustuvien rikosten osalta säännöksiin on tarpeen sisällyttää virkamiesten määritelmä, joka kattaa kaikki asiaankuuluvat virkamiehet riippumatta siitä, ovatko he virkasuhteessa unionissa, jäsenvaltioissa vai kolmansissa maissa. Unionin varojen hallinnointiin osallistuu yhä enenevässä määrin yksityishenkilöitä. Jotta unionin varat voitaisiin suojata riittävällä tavalla korruptiolta ja väärinkäytöltä, "virkamiehen" määritelmään olisi sen vuoksi sisällytettävä henkilöt, jotka eivät ole varsinaisessa virkasuhteessa mutta jotka kuitenkin hoitavat samalla tavoin unionin varoihin liittyvää julkista tehtävää sitä varten nimettyinä, kuten tällaisten varojen hallinnointiin osallistuvat alihankkijat.
- (11) Tahallisuuden on liityttävä kaikkiin tässä direktiivissä säädettyjen rikosten tunnusmerkkeihin. Teon tai laiminlyönnin tahallisuus voidaan todeta objektiivisten tosiseikkojen perusteella. Rikokset, joihin ei liity tahallisuutta, eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaan.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (12) Tämä direktiivi ei velvoita jäsenvaltioita säätämään seuraamuksista, joihin kuuluu vankeusrangaistus sellaisten rikosten tekemisestä, jotka eivät ole luonteeltaan vakavia, tapauksissa, joihin kansallisen lainsäädännön mukaan oletetaan liittyvän tahallisuus.
- (13) Jotkin unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvat rikokset ovat käytännössä usein lähellä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan ja kyseisen säännöksen nojalla annetun unionin lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvia rikoksia. Sen vuoksi tämän direktiivin sanamuodon olisi oltava sellainen, että varmistetaan yhdenmukaisuus kyseisen lainsäädännön ja tämän direktiivin välillä.
- (14) Siltä osin kuin oikeushenkilöiden toiminta voi vahingoittaa tai uhata unionin taloudellisia etuja, oikeushenkilöillä olisi oltava vastuu niiden puolesta tehdyistä, tässä direktiivissä määritellyistä rikoksista.
- (15) Jotta unionin taloudellisia etuja voitaisiin suojella yhtäläisesti koko unionissa toteuttamalla toimenpiteitä, joilla on ennalta ehkäisevä vaikutus, jäsenvaltioiden olisi säädettävä tietyt seuraamusten tyypit ja tasot, joita sovelletaan tässä direktiivissä määriteltyihin rikoksiin. Seuraamusten tasot eivät saisi ylittää sitä, mikä on oikeassa suhteessa rikoksiin.
- (16) Koska tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä, jäsenvaltiot voivat vapaasti antaa tai ylläpitää tiukempia sääntöjä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien rikosten osalta.
- (17) Tämä direktiivi ei vaikuta kurinpidollisten seuraamusten tai muiden kuin rikosoikeudellisten toimenpiteiden tai seuraamusten asianmukaiseen ja tehokkaaseen soveltamiseen. Seuraamukset, joita ei voida rinnastaa rikosoikeudellisiin seuraamuksiin ja jotka on määrätty samalle henkilölle samasta toiminnasta, voidaan ottaa huomioon, kun henkilö tuomitaan tässä direktiivissä määritellyistä rikoksesta. Muiden seuraamusten osalta olisi noudatettava täysimääräisesti periaatetta, joka koskee kieltoa syyttää ja rangaista rikosoikeudellisessa menettelyssä kahdesti samasta rikoksesta (*ne bis in idem*). Tällä direktiivillä ei kriminalisoida toimintaa, johon ei sovelleta myös kurinpidollisia seuraamuksia tai virkavelvollisuuksien rikkomista koskevia muita toimenpiteitä tapauksissa, joissa tällaisia kurinpidollisia seuraamuksia tai muita toimenpiteitä voidaan soveltaa kyseessä oleviin henkilöihin.
- (18) Luonnollisille henkilöille määrättävissä seuraamuksissa olisi tietyissä tapauksissa säädettävä enimmäisrangaistuksesta, joka on vähintään neljä vuotta vankeutta. Näin olisi oltava vähintään tapauksissa, joihin liittyy merkittäviä vahinkoja tai saatuja etuja, ja vahingot tai edut olisi oletettava merkittäviksi silloin, kun on kyse yli 100 000 eurosta. Jäsenvaltion, jonka lainsäädännössä ei säädetä enimmäisrangaistuksen määrittävästä merkittävää vahinkoa tai etua koskevasta tietyistä kynnysarvosta, olisi varmistettava, että sen tuomioistuimet ottavat vahingon tai edun määrän huomioon määrätessään seuraamuksia unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavista petoksista ja muista rikoksista. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita säätämästä muista seikoista, jotka osoittaisivat rikoksen vakavan luonteen, esimerkiksi jos vahinko tai etu on potentiaalinen, mutta silti luonteeltaan hyvin merkittävä. Yhteiseen alv-järjestelmään kohdistuvien rikosten osalta kynnysarvon, josta alkaen vahinko tai etu olisi tämän direktiivin mukaisesti oletettava merkittäväksi, on kuitenkin 10 000 000 euroa. Vankeusrangaistusten enimmäispituuksien vähimmäistasojen määrittäminen on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, että unionin taloudellisille eduille tarjotaan yhtäläinen suoja kaikkialla unionissa. Seuraamusten tarkoituksena on koko unionin kattava vahva ennalta ehkäisevä vaikutus mahdollisiin rikosentekijöihin.
- (19) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos rikos tehdään neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS⁽¹⁾ määritellyn rikollisjärjestön puitteissa, tämä on katsottava raskauttavaksi asianhaaraksi niiden oikeusjärjestelmissä vahvistettujen sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Niiden olisi varmistettava, että tuomarit voivat ottaa tämän raskauttavan asianhaaran huomioon määrätessään rangaistuksia rikosentekijöille, vaikka tuomarit eivät olekaan velvollisia soveltamaan kyseisiä raskauttavia asianhaaroja rangaistuksia määrätessään. Jäsenvaltioita ei velvoiteta säätämään raskauttavasta asianhaarasta, jos puitepäätöksessä 2008/841/YOS määritellyt rikokset ovat kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia erillisinä rikoksina, ja tämä voi johtaa ankarampiin rangaistuksiin.
- (20) Kun otetaan huomioon erityisesti rikosentekijöiden ja unionin taloudellisten etujen kustannuksella tapahtuvasta laittomasta toiminnasta saadun hyödyn liikkuvuus sekä tästä liikkuvuudesta johtuvat monimutkaiset rajatylittävät tutkinnat, kunkin jäsenvaltion olisi määritettävä lainkäyttövaltansa tavalla, joka mahdollistaa tällaisen toiminnan torjumisen. Kunkin jäsenvaltion olisi tällä tavoin varmistettava, että sen lainkäyttövallan piiriin kuuluvat myös rikokset, jotka on tehty tieto- ja viestintätekniikan avulla sen alueelta.

(¹) Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (21) Ottaen huomioon, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat rajatylittävät rikokset voivat koskea useita lainkäyttöalueita, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että *ne bis in idem* -periaatetta noudatetaan täysimääräisesti sovellettaessa kansallista lakia, jolla tämä direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- (22) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava vanhentumisaikoja koskevat säännöt, jotka ovat tarpeen unionin taloudellisten etujen kustannuksella tapahtuvan laittoman toiminnan torjumiseksi. Kun kyse on rikoksista, joista määrättävä enimmäisseuraamus on vähintään neljä vuotta vankeutta, vanhentumisajan olisi oltava vähintään viisi vuotta rikoksen tekohetkestä. Tämän ei olisi rajoitettava niitä jäsenvaltioita, joissa tutkinnalle, syytteenpanolle ja seuraamusten täytäntöönpanolle ei ole säädetty vanhentumisaikoja.
- (23) Rajoittamatta rajatylittävää yhteistyötä ja rikosasioissa annettavaa keskinäistä oikeusapua koskevien sääntöjen ja muiden unionin oikeuden mukaisten, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽¹⁾ mukaisten sääntöjen soveltamista on tarpeen antaa asianmukaiset säännökset yhteistyöstä tässä direktiivissä määriteltyjen, unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien rikosten torjumiseksi tehokkaasti, mukaan lukien tietojenvaihto jäsenvaltioiden ja komission välillä sekä komission tekninen ja toiminnallinen apu toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, jotka saattavat sitä tarvita tutkintatoimiensa yhteensovittamiseksi. Tällaiseen apuun ei tulisi sisältyä komission osallistuminen tutkintaan tai yksittäisiä rikoksia koskeviin syytteenpanomenettelyihin, joita kansalliset viranomaiset suorittavat. Asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 8 artiklan mukaisesti tilintarkastustuomioistuimen ja tilintarkastajien, joiden vastuulla on unionin toimielinten, elinten ja virastojen talousarviota koskeva tilintarkastus, olisi paljastettava Euroopan petostorjuntavirastolle (OLAF) ja muille toimivaltaisille viranomaisille kaikki teot, jotka voidaan luokitella tämän direktiivin mukaiseksi rikokseksi, ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 59 artiklassa tarkoitettujen kansallisten tilintarkastuselinten toimivat samoin.
- (24) Komission olisi raportoitava Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimenpiteistä, joita jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän direktiivin noudattamiseksi. Raporttiin voidaan tarvittaessa liittää ehdotuksia, joissa otetaan huomioon mahdolliset kehityssuunnat, erityisesti unionin talousarvion rahoituksen osalta.
- (25) Yleissopimus olisi korvattava tällä direktiivillä niiden jäsenvaltioiden osalta, joita se sitoo.
- (26) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 ⁽²⁾ 3 artiklan 4 kohdan d alakohdan soveltamiseksi yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa ja 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyiksi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuviksi törkeiksi petoksiksi olisi katsottava tämän direktiivin 3 artiklassa ja 7 artiklan 3 kohdassa määritellyt unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavat petokset tai, yhteiseen alv-järjestelmään kohdistuvien rikosten osalta, tämän direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa määritellyt petokset.
- (27) Tämän direktiivin asianmukaiseen täytäntöönpanoon jäsenvaltioissa sisältyy toimivaltaisten kansallisten viranomaisten suorittamaa henkilötietojen käsittelyä ja tällaisten tietojen vaihtoa jäsenvaltioiden ja unionin toimivaltaisten elinten välillä. Henkilötietojen käsittelyä kansallisella tasolla kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä olisi säänneltävä unionin säännöstellä. Jäsenvaltioiden välisen henkilötietojen vaihdon olisi tapahduttava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 ⁽³⁾ mukaisesti. Unionin toimielinten, elinten ja laitosten käsitellessä henkilötietoja niiden olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 45/2001 ⁽⁴⁾ tai tapauksen mukaan muita unionin säädöksiä, jotka sääntelevät kyseisten toimielinten, elinten ja virastojen suorittamaa henkilötietojen käsittelyä tai koskevat oikeudellisen tutkinnan luottamuksellisuutta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 sekä neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (28) Rikosoikeudellisten seuraamusten soveltamisella tavoiteltu varoittava vaikutus edellyttää erityistä varovaisuutta suhteessa perusoikeuksiin. Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', tunnustetut periaatteet, ja etenkin oikeus vapauteen ja turvallisuuteen sekä henkilötietojen suojaan, ammatillinen vapaus ja oikeus tehdä työtä, elinkeinovapaus, omistusoikeus, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien seuraamusten oikeasuhteisuuden periaate sekä *ne bis in idem* -periaate. Tämän direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioitetaan täysin ja että ne pannaan täytäntöön.
- (29) Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että määrät peritään viipymättä takaisin ja siirretään unionin talousarvioon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rahoitusoikaisuja ja väärin käytettyjen varojen takaisinperintää koskevien alakohtaisten unionin sääntöjen soveltamista.
- (30) Hallinnolliset toimenpiteet ja seuraamukset ovat tärkeitä unionin taloudellisten etujen suojaamisessa. Tämä direktiivi ei vapauta jäsenvaltioita velvoitteesta soveltaa ja panna täytäntöön asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 4 ja 5 artiklan mukaisia unionin hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia.
- (31) Tällä direktiivillä jäsenvaltiot olisi velvoitettava säätämään kansallisessa lainsäädännössään rikosoikeudellisia seuraamuksia sellaisista unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavista petoksista ja petoksiin liittyvistä rikoksista, joihin tätä direktiiviä sovelletaan. Tällä direktiivillä ei tulisi asettaa velvoitteita, jotka koskevat tällaisten seuraamusten tai muun käytettävissä olevan lainvalvontajärjestelmän soveltamista yksittäistapauksissa. Jäsenvaltiot voivat lähtökohtaisesti jatkaa rinnakkaisten hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten soveltamista direktiivin kattamalla alalla. Soveltaessaan kansallista lakia, jolla tämä direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, jäsenvaltioiden olisi kuitenkin varmistettava, että tämän direktiivin mukainen rikosoikeudellisten seuraamusten määrääminen rikoksista ja hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten määrääminen eivät johda siihen, että perusoikeuskirjaa rikotaan.
- (32) Tämän direktiivin ei tulisi vaikuttaa jäsenvaltioiden toimivaltaan jäsentää ja organisoida verohallintonsa haluamallaan tavalla, jotta ne voivat varmistaa arvonlisäveron asianmukaisen määrittämisen, arvioinnin ja keruun sekä arvonlisäverolainsäädännön tehokkaan soveltamisen.
- (33) Tätä direktiiviä sovelletaan rajoittamatta niiden säännösten soveltamista, jotka koskevat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyjen Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 3 ja Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan N:o 7 sekä niiden täytäntöönpanemista varten annettujen säädösten sekä samankaltaisten kansallisen lainsäädännön säännösten sisältämien vapauksien poistamista. Saatettaessa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sovellettaessa kansallista lakia, jolla tämä direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, kyseiset erioikeudet ja vapaudet otetaan täysimääräisesti huomioon, mukaan lukien jäsenten toimikauden vapauden kunnioittaminen.
- (34) Tällä direktiivillä ei rajoiteta kansallisen rikosoikeuden yleisiä sääntöjä ja periaatteita, jotka koskevat tuomioiden käyttämistä ja täytäntöönpanoa kunkin yksittäistapauksen konkreettisten olosuhteiden perusteella.
- (35) Jäsenvaltiot eivät voi riittäväällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, vaan se voidaan suunnitellun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (36) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- (37) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (38) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(39) Euroopan tilintarkastustuomioistuinta on kuultu, ja se on antanut lausunnon ⁽¹⁾,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO

KOHDE, MÄÄRITELMÄT JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten ja muiden laittomien toimien torjunnan osalta; sen tavoitteena on vahvistaa suojaa kyseisiin taloudellisiin etuihin vaikuttavia rikoksia vastaan tätä alaa koskevan unionin säännösten mukaisesti.

2 artikla

Määritelmät ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'unionin taloudellisilla eduilla' kaikkia tuloja, menoja ja varoja, jotka kuuluvat johonkin seuraavista, on hankittu niistä jonkin kautta tai lankeavat maksettaviksi niistä johonkin:

i) unionin talousarvio;

ii) perussopimusten mukaisesti perustettujen unionin toimielinten, elinten ja laitosten talousarviot tai niiden suoraan tai välillisesti hallinnoimat ja valvomat talousarviot;

b) 'oikeushenkilöllä' mitä tahansa yhteisöä, jolla on sovellettavan lain mukaan oikeushenkilön asema, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

2. Arvonlisäveroon perustuvista omista varoista saatavien tulojen osalta tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan yhteiseen alv-järjestelmään kohdistuvien vakavien rikosten tapauksessa. Tämän direktiivin soveltamiseksi yhteiseen alv-järjestelmään kohdistuvat rikokset katsotaan vakaviksi, jos 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määritellyt tahalliset teot tai laiminlyönnit ovat yhteydessä kahden tai useamman unionin jäsenvaltion alueeseen ja niistä aiheutuva kokonaisvahinko on vähintään 10 000 000 euroa.

3. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden verohallinnon rakenteeseen ja toimintaan.

II OSASTO

RIKOKSET, JOTKA KOSKEVAT UNIONIN TALOUDELLISIIN ETUIHIN VAIKUTTAVIA PETOKSIA

3 artikla

Unionin taloudellisiin etuihin vaikuttava petos

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että unionin taloudellisiin etuihin vaikuttava petos on rikos, jos se on tehty tahallisesti.

2. Tässä direktiivissä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavina petoksina pidetään:

a) muiden kuin hankintoihin liittyvien menojen osalta tekoja tai laiminlyöntejä, jotka koskevat

i) väärin, virheellisten tai puutteellisten ilmoitusten tai asiakirjojen käyttämistä tai esittämistä, josta seuraa, että unionin talousarvioon tai unionin hoidossa oleviin tai sen puolesta hoidettuihin talousarvioihin sisältyviä varoja tai omaisuutta käytetään väärin tai pidätetään oikeudettomasti;

ii) erityistä velvoitetta rikkoen tapahtuvaa tietojen ilmoittamatta jättämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä; tai

iii) tällaisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöä muihin tarkoituksiin kuin mihin ne on alun perin myönnetty;

⁽¹⁾ EUVL C 383, 12.12.2012, s. 1

- b) hankintoihin liittyvien menojen osalta tekoja tai laiminlyöntejä, ainakin jos ne on tehty laittoman hyödyn tuottamiseksi rikoksentekijälle tai muulle taholle niin, että unionin taloudellisille eduille aiheutuu menetyksiä, jotka koskevat
- i) väärin, virheellisten tai puutteellisten ilmoitusten tai asiakirjojen käyttämistä tai esittämistä, josta seuraa, että unionin talousarvioon tai unionin hoidossa oleviin tai sen puolesta hoidettuihin talousarvioihin sisältyviä varoja tai omaisuutta käytetään väärin tai pidätetään oikeudettomasti;
 - ii) erityistä velvoitetta rikkoen tapahtuvaa tietojen ilmoittamatta jättämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä; tai
 - iii) tällaisten varojen tai omaisuuden väärinkäyttöä muihin tarkoituksiin kuin mihin ne on alun perin myönnetty, mikä vahingoittaa unionin taloudellisia etuja;
- c) muiden kuin d alakohdassa tarkoitetuista arvonlisäveroon perustuvista omista varoista saatavien tulojen osalta tekoja tai laiminlyöntejä, jotka koskevat
- i) väärin, virheellisten tai puutteellisten ilmoitusten tai asiakirjojen käyttämistä tai esittämistä, josta seuraa, että unionin yleiseen talousarvioon tai unionin hoidossa oleviin tai sen puolesta hoidettuihin talousarvioihin sisältyvät varat vähenevät oikeudettomasti;
 - ii) erityistä velvoitetta rikkoen tapahtuvaa tietojen ilmoittamatta jättämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä; tai
 - iii) laillisesti saadun edun väärinkäyttämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä;
- d) arvonlisäveroon perustuvista omista varoista saatavien tulojen osalta kaikkia rajatylittävissä petollisissa menettelyissä tehtyjä tekoja tai laiminlyöntejä, jotka koskevat
- i) väärin, virheellisten tai puutteellisten arvonlisäveroon liittyvien ilmoitusten tai asiakirjojen käyttämistä tai esittämistä, josta seuraa unionin yleiseen talousarvioon sisältyvien varojen väheneminen;
 - ii) erityistä velvoitetta rikkoen tapahtuvaa arvonlisäveroon liittyvien tietojen ilmoittamatta jättämistä, jolla on sama seuraus kuin edellä; tai
 - iii) paikkansa pitävien arvonlisäveroon liittyvien ilmoitusten esittämistä maksamatta jättämisen vilpilliseksi peittämiseksi tai arvonlisäveron palautuksiin johtavien oikeuksien laittomaksi luomiseksi.

4 artikla

Muut unionin taloudellisiin etuihin liittyvät rikokset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin (EU) 2015/849 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahanpesu, jossa on kyse tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla rikoksilla saadusta omaisuudesta, on rikos.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tahallinen lahjuksen ottaminen ja tahallinen lahjuksen antaminen ovat rikoksia.
 - a) Tässä direktiivissä lahjuksen ottamisella tarkoitetaan virkamiehen toimintaa, jolla hän pyytää tai ottaa vastaan suoraan tai kolmannen välityksellä mitä tahansa etuja itselleen tai kolmannelle osapuolelle tai hyväksyy lupauksen tällaisesta edusta korvaukseksi siitä, että hän toimii tai pidättyy toimimasta virkavelvollisuuksiensa mukaisesti tai tehtäviään hoitaessaan tavalla, joka vahingoittaa tai todennäköisesti vahingoittaa unionin taloudellisia etuja.
 - b) Tässä direktiivissä lahjuksen antamisella tarkoitetaan henkilön toimintaa, jolla luvataan, tarjotaan tai annetaan suoraan tai kolmannen välityksellä mikä tahansa etu virkamiehelle itselleen tai kolmannelle osapuolelle siitä, että hän toimii tai pidättyy toimimasta virkavelvollisuuksiensa mukaisesti tai tehtäviään hoitaessaan tavalla, joka vahingoittaa tai todennäköisesti vahingoittaa unionin taloudellisia etuja.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tahallinen varojen väärinkäyttö on rikos.

Tässä direktiivissä varojen väärinkäytöllä tarkoitetaan sellaisen virkamiehen toimintaa, jonka tehtävänä on varojen tai omaisuuden suora tai välillinen hallinnointi ja joka toimii varojen sitomiseksi tai maksamiseksi taikka varojen osoittamiseksi tai käyttämiseksi niiden käyttötarkoituksen vastaisesti millä hyvänsä tavalla, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja.

4. Tässä direktiivissä 'virkamiehellä' tarkoitetaan
- a) unionin virkamiestä tai kansallista virkamiestä, myös toisen jäsenvaltion kansallista virkamiestä ja kolmannen maan kansallista virkamiestä;
- i) 'unionin virkamiehellä' tarkoitetaan
- henkilöä, joka on virkamies tai unionin muu sopimussuhteinen työntekijä Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen tai Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen, jotka on vahvistettu neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ⁽¹⁾, jäljempänä 'henkilöstösäännöt', mukaisesti; tai
 - henkilöä, jonka jäsenvaltio taikka julkinen tai yksityinen elin on asettanut unionin käyttöön ja joka hoitaa vastaavia tehtäviä kuin unionin virkamiehet tai muuhun henkilöstöön kuuluvat.
- Unionin virkamiehiin rinnastetaan perussopimusten mukaisesti perustettujen unionin toimielinten, elinten, virastojen ja laitosten jäsenet sekä näiden henkilöstöön kuuluvat, sikäli kuin henkilöstösäännöt eivät koske heitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pöytäkirjoihin N:o 3 ja N:o 7 sisältyvien erioikeuksia ja vapauksia koskevien määräyksien soveltamista;
- ii) 'kansallisella virkamiehellä' tarkoitetaan sen jäsenvaltion tai kolmannen maan kansallisessa lainsäädännössä määriteltyä virkamiestä tai julkista viranomaista, jossa kyseinen henkilö suorittaa tehtäviensä.
- Kun on kyse jäsenvaltion virkamiestä tai kolmannen maan kansallista virkamiestä koskevasta oikeudellisesta menettelystä, jonka on pannut vireille toinen jäsenvaltio, viimeksi mainitun on kuitenkin sovellettava edellä olevaa kansallisen virkamiehen määritelmää ainoastaan siltä osin kuin se on sovitettavissa yhteen sen oman kansallisen oikeuden kanssa.
- Ilmaisulla 'kansallinen virkamies' tarkoitetaan henkilöä, joka on täytäntöönpaneovassa tai hallinto- tai oikeusvirassa kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla. Henkilö, joka on lainsäädännöllisessä virassa kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla, rinnastetaan kansalliseen virkamieheen;
- b) mitä tahansa muuta henkilöä, joka hoitaa julkista tehtävää sitä varten nimettynä ja joka osallistuu unionin taloudellisten etujen hallinnointiin tai niitä koskeviin päätöksiin jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa.

III OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET UNIONIN TALOUDELLISIIN ETUIHIN VAIKUTTAVISTAPETOKSISTA JA MUISTA RIKOKSISTA

5 artikla

Yllyttäminen, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yllyttäminen tai avunanto 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin on säädetty rangaistavaksi rikokseksi.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa ja 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen rikosten yritys on säädetty rangaistavaksi rikokseksi.

6 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu
 - a) valtaan edustaa oikeushenkilöä;
 - b) valtuuteen tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta; tai
 - c) valtuuteen käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

2. Jäsenvaltioiden on lisäksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen, jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu henkilö on laiminlyönyt valvontatehtävänsä tai määräysvallan käyttötehtävänsä siten, että kyseisen henkilön alaisena toimiva henkilö on voinut tehdä 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

3. Se, mitä tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilöiden vastuusta, ei sulje pois mahdollisuutta panna vireille rikosoikeudellinen menettely sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tekijöitä tai niistä rikosoikeudellisesti vastuussa 5 artiklan nojalla.

7 artikla

Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luonnollisille henkilöille määrätään 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus käsittää vankeusrangaistuksen.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään neljän vuoden vankeus, jos niistä aiheutuu merkittävää vahinkoa tai etua.

Edellä 3 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdassa ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista aiheutunut vahinko tai etu on oletettava merkittäviksi silloin, kun kyse on yli 100 000 eurosta.

Edellä 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista ja 2 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvista rikoksista aiheutunut vahinko tai etu on aina oletettava merkittäväksi.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää enimmäisrangaistuksen, joka on vähintään neljän vuoden vankeus, muiden niiden kansallisessa lainsäädännössä määriteltyjen vakavien asianhaarojen perusteella.

4. Kun kyse on 3 artiklan 2 kohdan a, b tai c alakohdassa tai 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joissa vahinko on alle 10 000 euroa tai etu alle 10 000 euroa, jäsenvaltiot voivat säätää muita kuin rikosoikeudellisia seuraamuksia.

5. Edellä oleva 1 kohta ei rajoita toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia ryhtyä kurinpitotoimiin virkamiehiä vastaan.

8 artikla

Raskauttava asianhaara

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitettuun rikokseen syyllistyminen neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS tarkoitettujen rikollisjärjestön puitteissa katsotaan raskauttavaksi asianhaaraksi.

9 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle säädetään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset, jotka sisältävät rikosoikeudellisia tai muita sakkoja ja jotka voivat sisältää muita seuraamuksia, kuten

- oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin;
- tilapäinen tai pysyvä osallistumiskielto julkisiin tarjouskilpailumenettelyihin;
- väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;

- d) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
- e) tuomioistuimen päätös, jolla oikeushenkilö määrätään purettavaksi;
- f) rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

10 artikla

Varojen jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten rikoksentekevälaineiden ja rikosten tuottaman hyödyn jäädyttämiseksi ja menetetyksi tuomitsemiseksi. Jäsenvaltioiden, joita sitoo Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU ⁽¹⁾, on tehtävä tämä kyseisen direktiivin mukaisesti.

11 artikla

Lainkäyttövalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

- a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella; tai
- b) rikoksen tekijä on jäsenvaltion kansalainen.

2. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos rikosentekijään sovelletaan rikoksen tekohetkellä henkilöstösääntöjä. Kunkin jäsenvaltio voi pidättäytyä soveltamasta tai soveltaa ainoastaan erityistapauksissa tai -olosuhteissa tässä kohdassa säädettyjä lainkäyttövaltaa koskevia sääntöjä, jolloin sen on ilmoitettava asiasta komissiolle.

3. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle päätöksestään laajentaa lainkäyttövaltansa 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos kyse on mistä hyvänsä seuraavista tilanteista:

- a) rikosentekijällä on vakinainen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella;
- b) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi; tai
- c) rikosentekijä on kyseisen jäsenvaltion virkamies, joka toimii virkatehtävässään.

4. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja tapauksia varten toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainkäyttövallan harjoittamisen ehtona ei ole, että syyte voidaan nostaa vain rikoksen uhrin rikosentekopaikassa tekemän ilmoituksen perusteella tai rikoksen tekopaikkana olevan jäsenvaltion ilmiannon perusteella.

12 artikla

Unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien rikosten vanhentumisaika

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet säätääkseen vanhentumisajan, jonka puiteissa 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta, syyteeseenpano, oikeudenkäynti ja tuomioistuimen päätöksen tekeminen on mahdollista riittävän pitkään sen jälkeen kun kyseiset rikokset on tehty, jotta niitä voidaan torjua tehokkaasti.

2. Kun kyse on 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joista määrättävä enimmäis seuraamus on vähintään neljä vuotta vankeutta, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikosten tutkinta, syyteeseenpano, oikeudenkäynti ja tuomioistuimen päätöksen tekeminen on mahdollista vähintään viiden vuoden ajan näiden rikosten tekohetkestä.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vahvistaa vanhentumisajaksi lyhyemmän ajan kuin viisi vuotta mutta kuitenkin vähintään kolme vuotta edellyttäen, että vanhentumisaika voidaan keskeyttää tiettyjen toimien vuoksi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekevälaineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39).

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että
- a) seuraamus, joka on enemmän kuin yksi vuosi vankeutta, tai vaihtoehtoisesti
- b) vankeusrangaistus, kun kyse on rikoksesta, josta määrättävä enimmäisseuraamus on vähintään neljä vuotta vankeutta, joka on määrätty 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta annetun lopullisen tuomion mukaisesti, voidaan panna täytäntöön vähintään viiden vuoden ajan lopullisen tuomion antamisesta. Tämä ajanjakso voi sisältää keskeytyksestä tai lykkäämisestä johtuvia vanhentumisajan pidennyksiä.

13 artikla

Takaisinperintä

Tällä direktiivillä ei rajoiteta:

- 1) 3 artiklan 2 kohdan a, b tai c alakohdassa tai 4 tai 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä perusteettomasti maksettujen määrien takaisinperintää unionin tasolla,
- 2) 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tai 4 tai 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä maksamatta jätettyjen arvonlisäverojen takaisinperintää kansallisella tasolla.

14 artikla

Vuorovaikutus muiden sovellettavien unionin säädösten kanssa

Tällä direktiivillä ei rajoiteta sellaisten hallinnollisten toimenpiteiden, seuraamusten ja sakkojen soveltamista, joista säädetään unionin lainsäädännössä, erityisesti asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 4 ja 5 artiklassa, tai unionin lainsäädännön tietyn veloitteen mukaisesti annetussa kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rikosoikeudelliset menettelyt, jotka aloitetaan tämän direktiivin kansallisten täytäntöönpanosäännösten nojalla, eivät vaikuta epäasianmukaisesti unionin lainsäädännössä tai kansallisissa täytäntöönpanosäännöksissä vahvistettujen hallinnollisten toimenpiteiden, seuraamusten ja sakkojen, joita ei voida rinnastaa rikosoikeudellisiin menettelyihin, asianmukaiseen ja tehokkaaseen soveltamiseen.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

15 artikla

Jäsenvaltioiden ja komission (OLAF) ja muiden unionin toimielinten, elinten ja laitosten välinen yhteistyö

1. Rajoittamatta rajat ylittävää yhteistyötä ja rikosasioissa annettavaa keskinäistä oikeusapua koskevien sääntöjen soveltamista jäsenvaltiot, Eurojust, Euroopan syyttäjänvirasto ja komissio tekevät toimivaltansa mukaisesti keskenään yhteistyötä 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten torjunnassa. Tässä tarkoituksessa komissio ja tarvittaessa Eurojust antavat toimivaltaisille kansallisille viranomaisille sellaista teknistä ja toiminnallista apua, jota ne tarvitsevat tutkinta-toimiensa yhteensovittamiseksi.
2. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat toimivaltansa mukaisesti vaihtaa tietoja komission kanssa tosiasioiden selvittämisen helpottamiseksi ja 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten vastaisen tehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Komissio ja toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ottavat kussakin yksittäistapauksessa huomioon luottamuksellisuutta koskevat vaatimukset ja tietosuojaa koskevat säännöt. Toimittaessaan tietoja komissiolle jäsenvaltio voi tässä tarkoituksessa asettaa tietojen käyttämistä koskevia erityisehtoja komissiolle tai toiselle jäsenvaltiolle, jolle kyseinen tieto voidaan välittää, sanotun kuitenkin rajoittamatta tiedonsaantia koskevan kansallisen oikeuden soveltamista.
3. Tilintarkastustuomioistuimen ja tilintarkastajien, joiden vastuulla on perussopimusten nojalla perustettujen toimielinten, elinten ja virastojen talousarviota koskeva tilintarkastus ja toimielinten hallinnoimien ja valvomien talousarvioiden tilintarkastus, on paljastettava OLAFille ja muille toimivaltaisille viranomaisille kaikki teot, jotka ne ovat saaneet tietoonsa tehtäviensä hoitaessaan ja jotka voidaan luokitella 3, 4 tai 5 artiklassa tarkoitetuksi rikokseksi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset tilintarkastuselimet toimivat samoin.

*16 artikla***Euroopan yhteisöjen taloudellisia etuja koskevan yleissopimuksen korvaaminen**

Korvataan tällä direktiivillä 6 päivästä heinäkuuta 2019 Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 tehty yleissopimus ja sen 27 päivänä syyskuuta 1996, 29 päivänä marraskuuta 1996 ja 19 päivänä kesäkuuta 1997 tehdyt pöytäkirjat niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia yleissopimukseen pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

*17 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 6 päivänä heinäkuuta 2019. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle. Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 6 päivästä heinäkuuta 2019.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä korvattuihin yleissopimuksen määräyksiin on niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*18 artikla***Raportointi ja arviointi**

1. Komissio antaa viimeistään 6 päivänä heinäkuuta 2021 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on lähetettävä komissiolle vuosittain seuraavat 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevat tilastot, jos ne ovat saatavilla keskustasolla asianomaisessa jäsenvaltiossa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muissa unionin säädöksissä säädettyjen raportointivelvoitteiden soveltamista:

- a) käynnistettyjen rikosoikeudellisten menettelyjen lukumäärä, niiden menettelyjen lukumäärä, joissa syytteestä on luovuttu, jotka päättyivät vapauttavaan päätökseen ja jotka päättyivät langettavaan tuomioon sekä käynnissä olevien menettelyjen lukumäärä;
- b) rikosoikeudellisten menettelyjen perusteella takaisin perityt määrät ja arvioidut vahingot.

3. Komissio antaa, tämän artiklan 1 kohdan nojalla antamansa kertomuksen ja jäsenvaltioiden 2 kohdan nojalla lähettämät tilastot huomioon ottaen, viimeistään 6 päivänä heinäkuuta 2024, Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan tämän direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä koskevan kansallisen lainsäädännön vaikutusta unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten estämiseen.

4. Komissio antaa viimeistään 6 päivänä heinäkuuta 2022 jäsenvaltioiden 2 kohdan nojalla lähettämien tilastojen perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan unionin taloudellisten etujen suojan tehostamista koskevan yleisen tavoitteen kannalta,

- a) onko 2 artiklan 2 kohdassa säädetty kynnsarvo asianmukainen,
- b) ovatko vanhentumisaikaa koskevat 12 artiklassa tarkoitettut säännökset riittävän tehokkaita,
- c) torjuuko tämä direktiivi tehokkaasti hankintoihin liittyviä petoksia.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin kertomuksiin liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus, joka voi sisältää hankintoihin liittyviä petoksia koskevan erityisen säännöksen.

*19 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*20 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 5 päivänä heinäkuuta 2017.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. MAASIKAS
